27/01/2019

Ο Απόστολος της Κυριακής ΙΕ’ Λουκά

/ Επικαιρότητα

Εβρ. ζ’ 26 – η’ 2.

Ἀδελφοί, τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος, ὃς οὐκ ἔχει καθ’ ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ ἑαυτὸν ἀνενέγκας. Ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς ἔχοντας ἀσθένειαν, ὁ λόγος δὲ τῆς ὁρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις,τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τῶν Ἁγίων λειτουργὸς καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ Κύριος, καὶ οὐκ ἄνθρωπος.

Ἀπόδοση στη νεοελληνική:

Ἀδελφοί, τέτοιος ἀρχιερεὺς πραγματικὰ μᾶς ἔπρεπε, ἅγιος, ἄκακος, ἀμόλυντος, χωρισμένος ἀπὸ τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ ὑψωμένος τώρα ἐπάνω ἀπὸ τοὺς οὐρανούς, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἀνάγκην, ὅπως οἱ ἀρχιερεῖς, νὰ προσφέρῃ θυσίας κάθε ἡμέραν, πρῶτα διὰ τὰς δικάς του ἁμαρτίας καὶ ἔπειτα διὰ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ· αὐτὸ τὸ ἔκανε μιὰ γιὰ πάντα, ὅταν προσέφερε τὸν ἑαυτόν του. Ὁ νόμος ἐγκαθιστᾶ ἀρχιερεῖς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀδυναμίας. Τὰ λόγια ὅμως τοῦ ὅρκου, ποὺ ἐδόθηκε ὕστερα ἀπὸ τὸν νόμον, ἐγκαθιστοῦν αἰωνίως τὸν Υἱόν, τὸν τέλειον.

Τὸ βασικὸν σημεῖον τῶν ὅσων λέγομεν εἶναι τοῦτο: ὅτιἔχομεν ἕνα τέτοιον ἀρχιερέα, ὁ ὁποῖος ἐκάθησε εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τῆς Μεγαλωσύνης εἰς τοὺς

οὐρανούς, ὅπου ὑπηρετεῖ τὰ Ἅγια τῶν ἁγίων καὶ τὴν σκηνὴν τὴν ἀληθινήν, τὴν ὁποίαν ἔστησεν ὁ Κύριος καὶ ὄχι ἄνθρωπος.

Σχολιασμός

Την Κυριακή, 27 Ιανουαρίου, διαβάζεται το αποστολικό ανάγνωσμα της εορτής του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου. Το συγκεκριμένο ανάγνωσμα διαβάζεται στη μνήμη Ιεραρχών λόγω της αναφοράς του στην ιερωσύνη του Ιησού Χριστού και είναι παρμένο από την προς Εβραίους Επιστολή.

Η επιστολή αυτή είναι γραμμένη σε ανώτερη κοινή γλώσσα και δίνει περισσότερο την εντύπωση πραγματείας παρά επιστολής. Μέσα από αυτή βλέπουμε να υπάρχει μια ταυτότητα εμπειριών μεταξύ της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης. Βλέπουμε το πώς ο Θεός, μέσα από αυτά που προηγήθηκαν στην Παλαιά Διαθήκη, προετοίμασε το λαό του για την έλευση του Χριστού. Μπορούμε ακόμη να δούμε το πώς ερμηνεύεται χριστολογικά η Παλαιά Διαθήκη. Μέσα από το συγκεκριμένο αποστολικό ανάγνωσμα βλέπουμε να γίνεται αναφορά στο αρχιερατικό αξίωμα του Κυρίου ο οποίος αποτελεί τον αληθινό μέγα αρχιερέα. Βλέπουμε ακόμη να τονίζεται η ανωτερότητα του Κυρίου και του ουρανίου θυσιαστηρίου έναντι του Ιουδαίου αρχιερέα και του επίγειου θυσιαστηρίου που βρισκόταν στον ιουδαϊκό ναό.

Στην αρχή του 7ου κεφαλαίου βλέπουμε να γίνεται αναφορά στην ιερωσύνη του Μελχισεδέκ, η οποία τελειώνει με μια τυπολογική σύγκριση μεταξύ του Χριστού και του Μελχισεδέκ. Τη σύγκριση αυτή την βρίσκουμε στον στίχο 4 του 109 ψαλμού οπού μας αναφέρει για τον ερχόμενο Μεσσία: «Συ ιερεύς εις τον αιώνα κατά την τάξιν Μελχισεδέκ». Ο Μελχισεδέκ ήταν βασιλιάς της Σαλήμ και ιερέας του υψίστου Θεού. Ο Αβραάμ επιστρέφοντας από τη νικηφόρα μάχη κατά των βασιλέων συνάντησε τον Μελχισεδέκ, ο οποίος τον ευλόγησε. Τόσο μεγάλος ήταν ο Μελχισεδέκ, ώστε ο Αβραάμ του έδωσε το ένα δέκατο απ’ όλα του τα λάφυρα. Το όνομα Μελχισεδέκ σημαίνει πρώτον «βασιλιάς δικαιοσύνης» και δεύτερο «βασιλιάς ειρήνης». Για τον Μελχισεδέκ δεν γνωρίζει κανένας τον πατέρα ή την μητέρα του ή το γενεαλογικό του δένδρο, ούτε πότε γεννήθηκε ούτε πότε πέθανε. Παραμένει παντοτινά ιερέας και μοιάζει έτσι με τον Υιό του Θεού.

Η αρχιερωσύνη του Χριστού δεν μπορεί να συγκριθεί σύμφωνα με τους τύπους της Παλαιάς Διαθήκης που χρησιμοποιούνταν για τη λατρεία του Θεού. Οι αρχιερείς της Παλαιάς Διαθήκης πρόσφεραν αιματηρές θυσίες ζώων για εξαγνισμό τόσο των δικών τους αμαρτιών όσο και για των αμαρτιών του λάου. Αντίθετα μ’ αυτούς ο Ιησούς Χριστός, βλέπουμε ότι πρόσφερε μια για πάντα τον εαυτό του ως θυσία για τη σωτηρία ολόκληρου του ανθρωπίνου γένους, το οποίο βρισκόταν κάτω από την αμαρτία. Η θυσία του Χριστού προσφέρθηκε μια για πάντα και απέδωσε πολύ

περισσότερα από όσα δεν απέδωσαν όλες μαζί οι θυσίες των αρχιερέων.

Ο απόστολος Παύλος μας παρουσιάζει τον Θεό να ορκίζεται για τον Χριστό ότι θα είναι ιερέας για πάντα όπως ο Μελχισεδέκ. Έτσι ο Χριστός γίνεται εγγυητής μιας ανώτερης διαθήκης και καταργούνται οι παλιές διατάξεις του μωσαϊκού νόμου. Οι ιερείς στην Παλαιά Διαθήκη γίνονταν χωρίς τέτοιον όρκο από μέρους του Θεού. Ο όρκος ο οποίος δίνεται εδώ από το Θεό δεν αθετείται αλλά δίνει ένα μεγαλύτερο κύρος στο ιερατικό αξίωμα του Χριστού. Μέσα λοιπόν από αυτό το αιώνιο ιερατικό αξίωμα του Χριστού φαίνεται και η ωφέλεια για εμάς τους ανθρώπους. Ο Χριστός επειδή παραμένει αιώνιος, σώζει για πάντα όσους πλησιάσουν τον Θεό μέσω αυτού. Ζει αιώνια για να μεσιτεύει γι’ αυτούς.

Τέτοιος λοιπόν αρχιερέας μας χρειαζόταν, που να είναι όσιος, δηλαδή χωρίς αμαρτίες, να είναι αγιασμένος από το Θεό, να λείπει από αυτόν η κλήση προς την αμαρτία για να μπορέσει να σώσει τους ανθρώπους. Να είναι άκακος δηλαδή να μην έχει κακία, πονηρία και μοχθηρία. Να είναι αμίαντος χωρίς δηλαδή το μίασμα της αμαρτίας. Μέσα από αυτούς τους χαρακτηρισμούς φαίνεται η καθαρότητα της ανθρώπινης φύσεως του Χριστού. Ο νόμος που υπήρχε εγκαθιστούσε αρχιερείς ανθρώπους μς ατέλειες. Ο όρκος όμως που δόθηκε μετά το νόμο καθιστούσε αρχιερέα τον Υιό του Θεού, ο οποίος είναι και παραμένει αιώνιος. Ο αρχιερέας αυτός ανέβηκε στα ουράνια και κάθισε στα δεξιά του θρόνου της μεγαλωσύνης του Θεού. Εκεί υπηρετεί στα άγια των αγίων και στην αληθινή σκηνή του μαρτυρίου την οποία κατασκεύασε ο Θεός και όχι ο άνθρωπος.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω βλέπουμε την ανωτερότητα της αρχιερωσύνης του Χριστού, έναντι της αρχιερωσύνης που είχαν οι αρχιερείς της Παλαιάς Διαθήκης, στα εξής σημεία: α) χάρη στην αιώνια ζωή του Χριστού έναντι αυτών οι οποίοι ήταν προσωρινοί, β) χάρη στην υπόσχεση του ιδίου του Θεού ότι θα είναι αιώνια αρχιερέας, ο Χριστός, όπως ο Μελχισεδέκ, ενώ οι αρχιερείς της Παλαιάς Διαθήκης δεν είχαν αυτή την υπόσχεση από μέρους του Θεού, γ) χάρη στην μοναδικότητα της θυσίας του Χριστού, ο οποίος πρόσφερε τη θυσία του εφάπαξ για όλους τους ανθρώπους, ενώ οι αρχιερείς της Παλαιάς Διαθήκης πρόσφεραν καθημερινά θυσίες, δ) χάρη στο ότι ο Χριστός έγινε λειτουργός της αληθινής σκηνής που θεμελιώθηκε από τον ίδιο τον Θεό ενώ οι αρχιερείς της Παλαιάς Διαθήκης ήταν λειτουργοί της σκηνής που προεικονίζει την αληθινή σκηνή και θεμελιώθηκε από τους ανθρώπους και ε) χάρη στην προσφορά του ιδίου του εαυτού του Χρίστου ως θυσίας, ενώ οι αρχιερείς της Παλαιάς Διαθήκης πρόσφεραν διάφορα ζώα ως θυσίες.

Οι λόγοι του σημερινού αποστολικού αναγνώσματος αναφέρονται στην εορτή του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου του οποίου τη μνήμη τιμά σήμερα η Εκκλησία μας. Η ζωή και το έργο το οποίο μας έχει αφήσει τόσο ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος όσο και οι άλλοι άγιοι της Εκκλησίας βλέπουμε ότι αποτελούν πιστή εφαρμογή της διδασκαλίας της Αγίας Γραφής.

Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος γεννήθηκε στην Αντιόχεια γύρω στο 354 μ. Χ. Ο πατέρας του ονομαζόταν Σεκούνδος και ήταν ανώτερος αξιωματικός του στρατού της Συρίας. Η μητέρα του ονομαζόταν Ανθούσα και έμεινε χήρα σε ηλικία 20 χρονών, αφού λίγο χρόνο μετά τη γέννηση του παιδιού της πέθανε ο άντρας της. Παρόλο το νεαρό της ηλικίας της δεν σκέφτηκε να ξαναπαντρευτεί αλλά αφοσιώθηκε στην ανατροφή και τη μόρφωση του παιδιού της. Ο Ιωάννης ήταν ευφυέστατο μυαλό και σπούδασε πολλές επιστήμες στην Αντιόχεια κοντά στον

διακεκριμένο διδάσκαλο Λιβάνιο. Τη μεγάλη του ευφυΐα επαινούσε και ο διδάσκαλος του ρήτορας Λιβάνιος, ο οποίος όταν ρωτήθηκε πρός τα τέλη της ζωής του ποιον θα άφηνε διάδοχό του, απάντησε: «τον Ιωάννη, αν δεν τον είχαν κλέψει οι χριστιανοί». Ακολούθως μεταβαίνει στην Αθήνα για συνέχιση των σπουδών του, όπου γνωρίζει το Μέγα Βασίλειο. Με το τέλος των σπουδών του εξασκεί για πολύ λίγο χρονικό διάστημα το επάγγελμα του δικηγόρου ή του διδασκάλου της ρητορικής και ακολούθως αποσύρεται στην έρημο της Αντιοχείας. Εκεί ασκήτευσε για έξι χρόνια. Στην αρχή κοντά σε κάποιον γέροντα για τέσσερα χρόνια και αργότερα μόνος του σε ένα σπήλαιο για δύο χρόνια.

Εκεί αρρώστησε από κάποια ασθένεια στα νεφρά και επιστρέφει στην Αντιόχεια. Το 381 σε ηλικία 34 ετών χειροτονείται διάκονος από τον Μελέτιο Αντιοχείας. Σε ηλικία 40 ετών χειροτονείται πρεσβύτερος από τον Φλαβιανό ο οποίος διαδέχθηκε το Μελέτιο στον θρόνο της Αντιόχειας. Κατά τη διάρκεια της ιερατικής του διακονίας ανέπτυξε όλα τα ψυχικά χαρίσματα που διέθετε. Μιλούσε στα πλήθη της Αντιόχειας με πύρινο θείο ζήλο και ευγλωττία, σείοντας και συγκινώντας τις ψυχές τους.

Την περίοδο εκείνη είχε πεθάνει ο αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νεκτάριος και ο πρωθυπουργός Ευτρόπιος πείθει τον βασιλιά Αρκάδιο ότι ο Χρυσόστομος είναι ο καταλληλότερος για να αναλάβει τον αρχιεπισκοπικό θρόνο της πρωτεύουσας. Έτσι με κοινή ψήφο του βασιλιά και του κλήρου χειροτονείται αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως στις 15 Δεκεμβρίου του 397. Από τη θέση του αυτή συνέχισε να ερμηνεύει την Αγία Γραφή, να είναι ασκητικός και να γυρίζει σε όλους τους ναούς της βασιλεύουσας κάνοντας ομιλίες. Ελέγχει και στηλιτεύει κάθε παρανομία και κακία χωρίς φόβο. Αυτό έγινε αιτία να δημιουργήσει αρκετούς εχθρούς, μέχρι και την ίδια την αυτοκράτειρα Ευδοξία την οποία ήλεγχε συχνά για την συμπεριφορά της. Το 403 η αυτοκράτειρα Ευδοξία συγκαλεί σύνοδο με 36 επισκόπους στο χωριό Δρυ της Χαλκηδόνας και καθαιρεί και εξορίζει τον Χρυσόστομο. Η απόφασή της αυτή εξοργίζει τα πλήθη και έτσι αναγκάζεται να τον ανακαλέσει η ίδια από την εξορία και να τον αποκαταστήσει ξανά και πάλι στον θρόνο του. Δεν πέρασε πολύς καιρός και ο Χρυσόστομος την ελέγχει και πάλι για ένα άγαλμα αργυρό που παρίστανε την Ευδοξία και στήθηκε στην πλατεία της γερουσίας απέναντι του καθεδρικού ναού. Εκεί γίνονταν πανηγύρεις που είχαν ειδωλολατρικό χαρακτήρα. Το 404 τον εξορίζει για δεύτερη φορά στο χωριό Κουκουσό που βρίσκεται στα σύνορα της Καππαδοκίας με την Αρμενία.

Από εκεί συνέχισε με επιστολές να παρηγορεί και να στηρίζει το ποίμνιο του. Από την Κουκουσό μεταφέρεται στα Κόμανα του Πόντου όπου μετά από πολλές κακουχίες και ταλαιπωρίες πεθαίνει στις 14 Σεπτεμβρίου του 407 μ.Χ. Η Εκκλησία,

λόγω της μεγάλης εορτής της Υψώσεως του Τίμιου Σταυρού, μετέφερε την μνήμη του στις 13 Νοεμβρίου. Επίσης στις 27 Ιανουαρίου εορτάζουμε την ανακομιδή των λειψάνων του, ενώ στις 30 Ιανουαρίου, ο άγιος Ιωάννης εορτάζει μαζί με τους άλλους δύο μεγάλους Ιεράρχες, Μέγα Βασίλειο και Γρηγόριο Θεολόγο.

Ο ιερός Χρυσόστομος είναι από τους μεγαλύτερους, αν όχι ο μεγαλύτερος εκκλησιαστικός συγγραφέας. Αυτό φαίνεται από δύο λόγους: α) το μεγάλο όγκο των έργων του που ευτυχώς μας έχουν διασωθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος, β) τη ποιότητα των έργων του από απόψεως γλώσσας, περιεχομένου και έκφρασης. Το μεγαλύτερο μέρος των έργων του Χρυσοστόμου αποτελείται από ομιλίες, ενώ το υπόλοιπο από πραγματείες και επιστολές.